

3. Lesvoorbeeld waarbij leerlingen zelf de bespreekpunten bepalen

Klas: 4 havo

Benodigde lestijd: 2 x 50 minuten

Romanfragment: Jaap Robben, Birk

Hulpmiddelen:

Romanfragmenten Birk, blz 11-19 en blz 74-84 (in 30-voud)

Aantekeningenformulier (in 30-voud)

Projectie op smartboard van vragen 1 t/m 4 van werkblad website

Lesdoelen:

De leerlingen ervaren dat hun vragen bij onduidelijkheden binnen een romanfragment de moeite waard zijn.

De leerlingen ervaren dat de groepsbespreking van opvallende en boeiende passages tot verdieping van de inhoud en nieuwe inzichten kan leiden.

De leerlingen leren op een stimulerende manier elkaars verschillende inbreng te exploreren.

Les 1

De docent geeft kort aan wat de lesdoelen zijn van deze literatuurles: serieus nemen van eigen vragen bij literaire fragmenten, leren van de verschillende invalshoeken en ervaringen bij een gelezen verhaal mogelijk zijn, leren onderzoekend en vragend met elkaar van gedachten te wisselen.

10 minuten

De leerlingen worden in groepjes van drie geplaatst.

De docent deelt de romanfragmenten en de aantekeningenformulieren uit.

Daarna licht de docent opdracht 1 en 2 toe:

1. Zet tijdens het lezen een vraagteken in de kantlijn van de tekst bij zaken die je niet begrijpt en toch van belang acht.

2. Een passage in het fragment kan je raken of boeien: je kunt die passage opvallend of bijzonder vinden, of de passage roept een vraag bij je op.

Zet een uitroepteken bij enkele passages die jij de moeite waard vindt.

De docent introduceert kort het fragment toe, dat de leerlingen gaan lezen :

Mikael woont samen met zijn vader en moeder op een klein eilandje voor de kust van Noorwegen. Dan gebeurt er iets ingrijpends.

De leerlingen lezen het romanfragment en voeren al lezend opdracht 1 en 2 uit.

20 minuten

5 minuten

De leerlingen selecteren bij de passages met een vraagteken maximaal twee vragen die zij nog met groepsgenoten willen bespreken en noteren die twee vragen bij opdracht 3 op het aantekeningenformulier.	
Gezamenlijk bespreken de leerlingen in ieder groepje de geselecteerde vragen.	<i>15 minuten</i>
Les 2	
Individueel kiezen de leerlingen één passage waarbij zij een uitroepteken geplaatst hebben. Kort noteren zij die passage bij opdracht 4.	<i>5 minuten</i>
Achtereenvolgens bespreken de leerlingen in ieder groepje de drie gekozen passages (zie opdracht 5) : <ol style="list-style-type: none"> 1. De leerling die de passage voorgesteld heeft, licht toe waarom hij deze keuze gemaakt heeft. 2. De twee andere leerlingen noteren twee of drie open vragen bij de inbreng van de eerste leerling. 3. Samen bespreken de drie leerlingen de open vragen en de mogelijke antwoorden daarbij. 4. Dan licht de tweede leerling zijn keuze toe en volgt weer stap 2 en 3. Ten slotte komt de derde leerling op dezelfde manier aan bod. 	<i>25 minuten</i>
Individueel noteren de leerlingen hun antwoord bij opdracht 6: Door jullie gezamenlijke bespreking kun je tot een nieuw idee, een andere opvatting of een verrassend perspectief gekomen zijn. Noteer daar het sterkste voorbeeld van zoals dat voor jou geldt.	<i>5 minuten</i>
Als uitloop gaan de leerlingen aan de slag met de vragen van het werkblad bij <i>Birk</i> . De leerlingen ontvangen deze vragen op papier nu in een envelop of lezen ze op het smartboard. Eerst gaan ze na of een van de vragen van het werkblad al (ongeveer) door henzelf aan de orde gesteld is (zie opdracht 7a). Daarna bepalen zij samen welke van de vragen van het werkblad zij het meest de moeite waard vinden (zie opdracht 7b). Die vraag bespreken zij dan gezamenlijk.	<i>15 minuten</i>

Aantekeningenformulier van leerling(en) bij het romanfragment uit *Birk van Jaap Robben*

Naam:

Lesoverzicht

- a. Lezen van romanfragment en markeren met vraagtekens en uitroepetekens (± 20 minuten)
- b. Groepsbespreking van passages met vraagtekens (± 20 minuten)
- c. Groepsbespreking van passages met uitroepetekens (± 30 minuten)
- d. Individuele terugblik (± 5 minuten)
- e. Vergelijking eigen vragen met vragen van de docenten (± 15 minuten)

a. Lezen van romanfragment en markeren met vraagtekens en uitroepetekens (± 20 minuten)

Opdracht 1

Zet tijdens het lezen een vraagteken in de kantlijn van de tekst bij zaken die je niet begrijpt en toch van belang acht.

Opdracht 2

Een passage in het fragment kan je raken of boeien: je kunt die passage opvallend of bijzonder vinden, of de passage roept een vraag bij je op.

Zet een uitroepetekens bij enkele passages die jij de moeite waard vindt.

b. Groepsbespreking van passages met vraagtekens (± 20 minuten)

Opdracht 3

Kies de twee passages met een vraagteken die jij het meest van belang vindt om te bespreken. Noteer hieronder je vragen.

Vraag 1:
Vraag 2:

Besprek nu samen de vragen die jullie gesteld hebben en bedenk antwoorden.

c. Groepsbespreking van passages met uitroepetekens (± 30 minuten)

Opdracht 4

Kies eerst voor jezelf één passage waarbij je een uitroepetekens geplaatst hebt bij het lezen. Schrijf hieronder in het kort op waar de passage over gaat en waarom die passage je raakt of boeit.

Een bijzondere passage:

Toelichting keuze:

Opdracht 5

Bespreek nu in je groep de drie gekozen passages.

5. De leerling die de passage voorgesteld heeft, licht toe waarom hij deze keuze gemaakt heeft.
6. De twee andere groepsleden noteren twee of drie open (verkennende, verdiepende) vragen bij de inbreng van de eerste leerling.
7. Samen bespreken jullie de open vragen en de mogelijke antwoorden daarbij.
8. Dan licht de tweede leerling zijn keuze toe en volgt weer stap 2 en 3. Ten slotte komt de derde leerling op dezelfde manier aan bod.

Twee of drie vragen bij de keuze van

Twee of drie vragen bij de keuze van

d. Individuele terugblik (± 5 minuten)

Opdracht 6

Door jullie gezamenlijke bespreking van de vraagtekens en de uitroepetekens bij het romanfragment kun je tot een nieuw idee, een andere opvatting of een verrassend perspectief gekomen zijn. Noteer daar het sterkste voorbeeld van zoals dat voor jou geldt.

Nieuw idee, andere opvatting, verrassend perspectief:

e. Vergelijking van jullie eigen vragen met de vragen van docenten (± 15 minuten)

Een groep leraren Nederlands heeft bij dit romanfragment ook een aantal vragen en bespreekpunten bedacht. Jullie krijgen nu die vragen te zien. Misschien lijken de vragen van de leraren sterk op jullie bespreekpunten, misschien zijn ze heel anders.

Opdracht 7

- a. Welke vraag van de leraren Nederlands is ook in jullie groepsbespreking aan de orde geweest?
Vraag
- b. Welke vraag van de leraren Nederlands vind je het meest de moeite waard om nog in jullie groep te bespreken?
Vraag
-